

Ρωμηοσύνη ή βαρβαρότητα

Τό βιβλίο αυτό δέν εἶναι ἀντιευρωπαϊκό, ὅπως μπορεῖ ἐσφαλμένα νά νομίσει ὁ ἐπιπόλαιος ἀναγνώστης, ἀλλά παρουσιάζει τόν τρόπο ζωῆς τῆς ἀληθινῆς Εὐρώπης, πού ἦταν ἐμποτισμένη στό πνεῦμα τῆς Ρωμηοσύνης, τῆς Εὐρώπης, δηλαδή, πρίν ἀπό τόν Καρλομάγνο. Γιατί πραγματικά, ἡ σύγχρονη Εὐρώπη ἔχει ὡς κέντρο της τόν Καρλομάγνο, παρουσιάζεται ὡς διάδοχη κατάσταση τοῦ ἴδρυτοῦ τῆς «ἀγίας Ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Γερμανικοῦ Ἔθνους». Ὅπου κι ἄν σκάψη κανεῖς στήν Εὐρώπη, στήν γῆ, στίς μνηῆμες τῶν λαῶν, στά τραγούδια, στά ἴηθι καί τά ἔθιμα, θά διακρίνη τόν ἀληθινό Ρωμαϊκό τρόπο ζωῆς. Ἐπομένως, ὅταν σήμερα μιλάμε γιά Ρωμηοσύνη ἐννοοῦμε ὀλόκληρη τήν Εὐρώπη, καθώς ἐπίσης καί τόν τρόπο ζωῆς πού ἐμπνέεται ἀπό τήν ζωή πού ἐπικρατοῦσε στήν Ρωμαϊκή Αὐτοκρατορία, πρίν καταληφθῆ ἀπό τούς Φράγκους.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι τό βιβλίο αυτό θά ἀποτελέσει ἕναν καλό πλοηγό γιά νά μπορέσει κανεῖς νά περάσει μέ ἐπιτυχία τόν ὠκεανό τῆς σύγχρονης ζωῆς, ὅπου ὑπάρχουν τά καρλομαγνικά κύματα, καί νά πορευθῆ στό λιμάνι τῆς Ρωμηοσύνης, πού εἶναι πραγματικά ὁ,τι ἐκλεκτότερο ἔχει νά ἐπιδείξει ἡ ἀνθρωπότητα.

Πρόλογος

* * *

Θά μποροῦσε νά ἀντιπαρατηρήσει κάποιος ὅτι, ὅποιο κι ἄν εἶναι τό συμπέρασμα μιᾶς ἱστορικῆς μελέτης, ὅλα αὐτά λίγη σχέση ἔχουν μέ τά καυτά σημερινά προβλήματα τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας. Ἐμεῖς διαφωνοῦμε μ' αὐτή τήν ἄποψη. Πιστεύουμε, κατ' ἀρχήν, ὅτι ἡ Ἱστορία προσφέρει ἀπαντήσεις σέ ἐρωτήματα πού ἀντιμετωπίζουμε καί σήμερα, ἐπειδή ἀκριβῶς τά ἴδια ἐρωτήματα ἔχουν τεθεῖ καί κατά τό παρελθόν. Τό ὅλο πρόβλημα Ἑλλάδας-Δύσης εἶναι ἕνα χαρακτηριστικό παράδειγμα προ-

βλήματος πού υφίσταται ἐδῶ καί 1500 χρόνια. Ἰδιαίτερα σέ περιόδους ὄξυνσης τῶν ἐθνικῶν μας κινδύνων καταντάει αὐτοκαταστροφικό τό νά μὴν ἔχουμε συναίσθηση τῆς βαθιᾶς πολιτιστικῆς ἀντιπαλότητος πού χαρακτηρίζει τά αἰσθήματα τῶν δυτικῶν ἀπέναντί μας.

Πέρα ἀπ' αὐτό ὅμως, ἡ ἱστορική γνώση διαπλάθει καί τό ὄραμα πού ἔχουμε γιά τό μέλλον. Ἡ ἐντύπωση πού ἔχουμε γιά τήν ἀρχαία Ἑλλάδα, γιά τό Βυζάντιο ἢ γιά τή δυτικοευρωπαϊκή Ἱστορία καθορίζει, συνειδητά ἢ ὑποσυνειδήτα, τό τί εἶδους κοινωνία ὀραματιζόμαστε. Ἴσως αὐτό νά ἐννοεῖ καί ὁ Σεφέρης ὅταν λέει πῶς «σβήνοντας ἕνα κομμάτι ἀπό τό παρελθόν, σβήνει κανεῖς κι ἕνα ἀντίστοιχο κομμάτι ἀπό τό μέλλον». Ὁ μόνος τρόπος γιά νά ξεπεράσουμε τά σημερινά μας προβλήματα εἶναι νά ξαναβροῦμε τήν χαμένη ἱστορική μας μνήμη καί νά ἔρθουμε ἔτσι πάλι σέ ἐπαφή μέ αὐτό πού πραγματικά εἴμαστε, μέ αὐτό πού πραγματικά ἀγαπᾶ ἡ ψυχὴ μας. Καί τότε θά διαπιστώσουμε πῶς, ὅσο κι ἂν προσπαθοῦμε νά τό ἀρνηθοῦμε, πιστεύοντας ὅτι εἴμαστε ἕνα μέ τούς δυτικοευρωπαίους, ἡ καθημερινή μας ζωὴ, οἱ χαρές, οἱ πίκρες, οἱ ἐλπίδες, τά γλέντια καί οἱ ἀπογοητεύσεις μας εἶναι ὅλα διαποτισμένα ἀπό ἕνα αἶσθημα ἀποκλειστικά δικό μας, ἄγνωστο στοὺς δυτικούς, πού μπορεῖ καί νά ὀνομάζεται «καημός τῆς Ρωμηοσύνης»...

Εἰσαγωγή

* * *

Οἱ πρόσφατες δυσκολίες συνεννόησης ἀνάμεσα στήν Ἑλλάδα καί στοὺς δυτικοευρωπαίους ἐταίρους της ἐπαναφέρουν στό προσκήνιο τό πρόβλημα τῆς βαθύτατης πολιτιστικῆς διαφορᾶς ἑλληνισμοῦ καί Δύσης ἢ ὁποῖα συχνά ἐκφράστηκε βίαια ἀνά τούς αἰῶνες.

Στήν προσπάθεια διερεύνησης τῆς ἀρχικῆς ρήξης ὁ συγγραφέας ἀπορρίπτει τίς ἐπικρατοῦσες ἀντιλήψεις πού ἀνάγουν τή

ρήξη στήν τουρκοκρατία, στίς σταυροφορίες ἤ στό Σχίσμα καί καταλήγει στόν 8^ο αἰώνα, μέ τήν ἴδρυση τῆς φραγκικῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Καρλομάγνου. Ἡ παρούσα μελέτη ὑποστηρίζει ὅτι ἡ γένεση τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ συνοδεύεται ἀπό τήν συνειδητή προσπάθεια τῶν Φράγκων νά παραποιήσουν τήν Ἱστορία καί ἀκόμη καί τό ἐθνικό ὄνομα τῶν ἀντιπάλων τους Ρωμηῶν.

Ὅπισθόφυλλο